

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS

PAŠVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIU KATALIKU REIKALAMS.

VOL. I. (META I.)

WILKES-BARRE, PA. JULY (LIEGOS) 26. 1909.

Nr. 2.

Kandidates in Lietuviškas Šv. Kazimiero Sesis.

Pirma eile: Butkevičiute Kazimiera, Genaičiute Julijona, Bubiliute Petronele, Bendinskiute Ane, Čižiauskiute Elzbieta, Milevičiute Katarina, Kubiliute Agota.

Antra eile: Bendinskiute Marijona, Baidokiute Katarina, Girdžiuniute Marijona, Arlauskiute Marijona, Andriauskiute Kazimiera.

Trečia eile: Stempliute Viktorija, Stempliute Uršule, Pangoniute Magdalena, Gudavičiute Jadviga.

DVIDEŠIMTIKETVIRTAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIU RYMO-KATALIKU AMERIKOJE SEIMAS.

SEIMAS TĘSĖSI DVI DIENI: 22-23 BIRŽELIO.

PRADŽIOJE DALYVAVO VYSKUPAS KOUDDELKA.

JOKIU RIKSMU, TIK PRADŽIOJE.

SANDARA SUJUNGTA SU SUSIVIENIJIMU.

JOKIO ORGANO.

ATEINANČIAIS METAIS SEIMAS PLYMOUTHE.

TAUTISKI CENTAI PADALINTI TARP VADOVELIŲ MOKYKLOMS, MARIJAMPOLES MERGAIČIŲ PROGIMNAZIJOS IR VILNIAUS "DAILES" DRAUGIJOS.

LAIBINIS, KASIERIUS.

NAUJA VYRESNYBĖ: KUN. S. PAUTIENIUS, PREZIDENTAS; K. KRUSINSKAS, SEKRETORIUS; G.

(Užbaiga.)

Inešimas, kad ateinantis seimas atsiliktu Plymouth, patvirtintas. Ateinančiais metais sueis dvidešimt penktines sukaktuves Susivienijimo įkurimo — tai-gi vertetu sukaktuves apvaikšioti toje vietoje, kur Sus. užsimezgė.

Kun. J. S. Čepanonis iš Homestead, Pa., šneka apie sujungimą Sandaros L. R. K. A. su Susivienijimu L. R. K. A. Skaito Sandaros stovį. Sandara atiduoda Susivienijimui visą savo turtą, bet reikalauja, kad kiekvienas jos narys taptu pilnu Susivienijimo nariu iš vienos dienos. Kalba kun. Kaupas, kun. Staknevičius, kun. Kudirka, p. Žemaitis ir kiti. Nutarta Sandarą priimti, jei išpildys savo pažadėjimus ir pristos ant Susivienijimo sąlygų.

Sandaros valdiškas pranešimas:

Sandaros Stovis Birž. 21. 1909 m.

Pinigu bankoje \$1,241.66.

(Bilų nera ir mirusių sąnariu neišmoketu nera).

Nariu, užsirašusių ant \$500 yra 24

Nariu, užsirašusių ant 250 yra 46

Nariu, užsirašusių ant 50 yra 30

106

Pilnai užsimokejusių nariu 100

Suspenduotu nariu 22

122

Agota M. Sutkaičiūtė,

Sekretorius.

11:55 išryto posėdis pertrauktas iki 3 popiet.

V-ASIS POSEDIS.

Penktasis posėdis tapo atidarytas 3:20 popiet.

Kun. Kaupas ineša pabaigti svarstyti "Žiburio" prišymą sušelpiti Marijampolės mergaičių progimnaziją. Aiškina kun. T. Žilinskas. Kun. Pautienius klausia, ką

daryti. Kalba J. Kovas, P. Mikalauskas, A. Beržinskas, K. Krusinskas ir kiti. Krusinskas ineša paskirti progimnazijai 1000 rublių. Inešimas priimtas ranku plojimu.

Kun. T. Žilinskas dekoja "Žiburio" vardu.

Kun. J. Kassakaitis ineša atiduoti "Žiburiui" visas Susiv. išleistas knygas. Kalba kun. Kaupas, kun. Matulaitis, J. Kovas ir kiti. Kun. Staknevičius velija "neduoti dovanos tam, kurs jos neprašo". Kiti sumano padalyti knygas tarp Amerikos lietuvių, dar kiti steigti tomis knygomis knygynelius.

Galutinai nuspręsta: Susivienijimo lešomis išleistas gaus uždyką tos kuopos, kurios pareikalaus jų savo knygyneliams ir apsiims pačios užmokekti persiuntimo lešas. Sius knygas knygus sulyg savo apskaitymo (t. y., jei pas ji bus reikalaujama knygų daugiau, sius jų daugiau, jei bus mažai, sius mažiau).

Knygius (kun. Vizgirda) skaito, kiek knygų parduota ir kiek už jas paimta. Pas knygū už parduotas knygas liko pinigų \$33.63.

Sekretorius J. Tumasonis skaito, kiek kokių knygų turi Susivienijimas, kurias gali parduoti. Išklausa kanti ir iki pabaigos. Kalba Žemaitis ir Valukonis, nepasakydami nieko naujo. Tumasonis skaito surašą tų knygų, kurių Susivienijimas neparduoda (tikrasai knygynas). Skaitymas pasibaigia 3:44 popiet.

Kun. Kudirka klausia, ką daryti su knygomis, kurias Susivienijimas siunte i Lietuvą, bet Rusijos valdžia neprieme, ir kurios dabar guli Vilžeje. Aiškina kun. Vizgirda, kaip tai buvo jau kalbėta Worcesterio seime. Ats žmogus (Kupstas) išsikaštavo nemažai — todėl, esą, tegul jisai dar su knygomis, ką nori. Nutarta: tegul anas žmogus tarsižino su jomis.

Kun. Vizgirda atiduoda seimo pirmininkui knygų su raša ir sąskaitu knygą. Delegatai dekoja knygū už jo pasidarbavimą.

Kalba p. A. Žmuidinavičius Vieniaus "Dailes" draugijos vardu. Meldžia sušelpiti "Daile". Kun. Pautienius išsikiškia draugijai užuojautą. Kun. Kaupas ineša atiduoti "Dailei" likusius tautiškus centus (apie 190 rublių). Visi pristoją. Ranku plojimas. P. Žmuidinavičius dekoja. Kun. Pautienius sako: "Kaip tamsta parvažiuosi Lietuvon, pasakyk, kad lietuviai yra ir Amerikoje". Ranku plojimas.

P. Nausieda paduoda sąskaitą kelioniu išlaidų Susivienijimo reikalcose ir algos už pusę metu. Kalba kun. Kudirka, kun. Pautienius, Nausieda. Pasirodo, kad kun. Kudirka niekados algos neeme. Nausieda atsisako nuo algos. Nutarta užmokekti p. Nausiedai keliones išlaidas (\$20.50).

4:10 popiet pradeta svarstyti organo reikalai.

K. Radzevičius paduoda sąskaitas už "Žvaigždę". Per metus išmoketa \$3,133.65; dar reikia mokėti \$202.12 (nuo 15 geg. iki 15 birž.) ir \$395.00, užvilkta mokėti, kaip kaucija.

Svarstomas inešimas, kad komisija peržiūrėti knygoms paaikintu, kaip jina atrado mokesius už organą. Aiškina M. Kadzievskis. Sako, kaygos nebeavimas vedamos atsakomai ir delto, esą, atsakomo raporto iš knygų stovio negalima išduoti be triju menesiu kretimo. Kun.

Staknevičius pataria paskirti komisiją knygas sutvarkyti ir už tą darbą užmokėti atsakomai. S. Pileckas duoda inešimą sulaikyti mokėti už organą, kol knygos nebus sutvarkytos. Vincas Stankevičius (Nausiedos paskirtas peržiūrėti knygas vieton neatvykusio delegato iš Elizabeth'o) užmeta knygų peržiūretojus (Žemaičiai ir Kadzievskiai), kad nemoka knygų skaityti. Kun. Pautienius ineša paskirti du ekspertus perkratyti Susivienijimų knygas nuo XXIII iki XXXI-tam seimui ir duomet tikslai užmokėti kun. Milukui paduotas saskaitas. Aiškina p. Krušinskas, jisai vedęs knygas atsakomai; jokių klaidų jose nėra, o jei kokios pasidarys, tai tik išnetyčiu.

Kun. Pautienius pataria užvesti nuo ateinančio bertainio naujas knygas, vedamas atsakomai. Visi — priima. Apie paduotąsias kun. Miluko saskaitas šneka įvairūs žmonės. Daug visokių nuomonių. Galutinas nutarimas (4:55 popiet): Centro komitetas susideres su dviejais knygų peržiūretojais ir paskirs dieną, kada jie turi išduoti raportą. Peržiūretojais paskirti: Vincas Stankevičius iš Waterbury, Conn. ir J. Vieraitis iš Worcester, Mass.

Posedis pasibaigia 5 popiet.

VI-ASIS POSEDIS.

Posėdį atidaro kun. Pautienius 5:17 popiet.

Perskaitytas telegramas nuo Jokubo Krečiko iš Forest City, Pa.

Užvesta kalba apie organą. Kalba kun. Kudirka: daug vargo su organu, su jo siuntinejimu, su adresais; daug rugonių už organą ir tt. — paaukdykime nors vienus metus apsieiti be organo. Organas atseina trimis tukstančiais suviršum metams; tai-gi i metus sutaupsime daugiau, kaip tris tukstančius dolerių ir už tuos pinigus galėsime ištaisyti savąją spaudtuvę. Ranku plojimas.

Atsako M. Vabalas (neturedami organo, vieton sutaupti \$3000 nustosime \$6000, nes susimažins narių skaičius), S. Pileckas, A. Beržinskas (organas yra organizacijos pamatu, delto pasilikti be organo vistiek, ką padaryti Susivienijimui skriaucą). Kalba M. Milukas (geriau turėti savo organą, nekaip samdytis nuo ko kito, nes visados nesusipratimai). P. Mikaluskas pataria spandinti atskaitas vieton samdytis organą. J. Riktoraitis sako, kad Susiv. nieko nepralaimės, pasilikęs be organo, nes organą mažai kas teskaitas. J. Šokelis tvirtina, kad organo negalima atmesti, nes jisai imamas žmonėms šviesti; jei, girdi, galėjome paaukoti 1000 rublių "Žiburini", tai galime užlaikyti ir organą. Dovidaitis sako, kad organas būtinais reikalingas, nes "ką pasakysime, parvažiavę namo?" Vasiluskas: organas ar ne organas — vistiek, nes niekas nemokes 50 centu viršaus, jei atmesime organą. S. Paukštys reikalauja, kad klausimas būtų paleistas per balsus. M. Toluba meldžia pažiūrėti, ar daug kuopu reikalauja organo panaikinimo. Kun. Pankauskas skaito inešimus apie "Žvaigždę" ir "Kataliką". Toluba reikalauja, kad prasidėtų balsavimai apie organą. Nutarta balsuoti slapta. Kun. Pautienius paskiria kun. Staknevičių ir A. Beržinską balsus priimti ir suskaityti.

Balsavimo rezultatas: **reikia organo** — 30 balsų; **organo nereikia** — 35 balsai. Balsų skaitymas pabaigtas 5:57 popiet.

Kun. Staknevičius nori užvesti kalbą apie kontraktą su "Žvaigždės" leidejais, bet negauna balso, nes... organo reikalai esą pabaigti.

Kun. Kudirka kelia klausimą, ką daryti su tais 50 centu, kuriuos nariai mokejo ikišiol už organą. Kun. Čapanonis sako reikiai tą mokėti palikti tolesniam laikui, nes tie 50 cent. visados eidavę i mirtines, ne už organą. Kun. Pautienius, Vabalas, Pileckas, Beržinskas ir kiti reikalauja panaikinimo tos mokesties. Kun. Staknevičius sako, kad panaikindamas mokėti už organą, Susivienijimas ne tik nieko nenustos, bet dar uždirbs po 25 centus nuo nario, nes nariai mokeję už organą po 50 centu, o Susiv. mokejęs "Žvaigždės" leidejams po 75 centus už egzempliorių. Nutarta mokėti 50 centu viršaus panaikinti. Nutarimas ieina i galybę nuo ateinančio bertainio.

Bertaininiu atskaitu apie Susivienijimo stovį spaudinimas pavestas centro komitetui.

Organo reikalai pabaigti svarstyti galutiniai 6:10 vakare.

Kun. Vizgirda reikalauja perskaityti nutarimus (šio seimo protokolą). Sekretorius Kadzievskis skaito protokolą. Skaitymas pasibaigia 6:42 vakare. Kun. T. Žilinskas meldžia pataisyti protokole: Susivienijimas aukoja 1000 rublių ne "Žiburini", bet Marijampolės mergaičių progimnazijai. Kun. Kudirka reikalauja, kad būtų išrinkta komisija sulaužyti kontraktą su "Žvaigžde". — Atmesta.

Centro komiteto rinkimai prasideda 6:30 vakare. Kun. Vizgirda perstato i prezidentą kun. S. Pautieniu. Ranku plojimai. S. Pileckas pataria rinkti pasaulinį žmogų, nes kunigai nesutinka tarp savęs. Kun. Kudirka perstato S. Paukštį. kiti J. Riktoraitis, M. Vabalas, K. Vaškevičius. Kandidatais pasilieka kun. Pautienius, J. Riktoraitis, K. Vaškevičius. Eina slaptas balsavimas. Balsus priimti ir suskaityti paskirti: I. Nausieda ir L. Šeporaitis. Kun. S. Pautienius gauna 28 balsus, J. Riktoraitis — 19, K. Vaškevičius — 18. **Kun. S. Pautienius apšauktas Susivienijimo prezidentu.**

Kun. M. Kraučionas ineša, kad daugiausiai balsų gavęs po Kun. Pautieniaus būtų apskelbtas Susivienijimo vice-prezidentu. **J. Riktoraitis pasilieka vice-prezidentu.** Kun. Pautienius ir J. Riktoraitis dekoja delegatams už suteiktą garbę ir prižada darbuotis Susivienijimo labui.

Prasideda rinkiniai i sekretorių. Kun. Kudirka pataria palikti seną (K. Krušinską), A. Beržinskas perstato M. Kadzievskį. Eina slaptas balsavimas. Balsus priima ir skaito: K. Vaškevičius ir S. Pileckas. K. Krušinskas gauna 36 balsus, M. Kadziauskas — 28. **K. Krušinskas pasilieka Susivienijimo sekretorium.**

I Susiv. Kasieriu perstatyti: Silvestras Paukštys, Kazimieras Radzevičius ir Gabrys Laibinis (iš Duryen, Pa.) Balsus priima ir skaito A. Žemaitis ir kun. J. V. Kudirka. G. Laibinis gauna 25 balsus, K. Radzevičius — 24, S. Paukštys — 15. **Gabrys Laibinis apskelbtas Susivienijimo kasierium.**

Kun. V. Matulaitis ineša pakelti kasieriaus kauciją iki 25 tukstančių dolerių. — Priimta.

Kasos globejais išrinkti vienu balsu: K. Vaškevičius iš Newark'o, N. J., ir J. Vieraitis iš Worcester, Mass.

I dviasią vadovą perstatyti: kun. V. Staknevičius iš Newark'o, N. J., ir kun. M. Kraučius iš Chicago. Išrinktas diduma balsu kun. V. Staknevičius.

Knygių paliktas tas pats, kun. V. Vizgirda iš Wilkes-Barre, Pa.

I augščiausią teisimą išrinkti: I. Nausieda, S. Marcinkevičius ir kun. M. Kraučius.

Kun. M. Kraučius perstato i garbes sąnarius kun. V. Vizgirdą. Rankų projimas. P. Mikalauskas pasako mandagų žodi apie kun. Kraučius ir kun. Vizgirdą. Kun. Kassakaitis, S. Pileckas ir kiti reikalauja, kad P. Mikalauskas atsiprašytų abiejų kunigų. Mikalauskas išeina iš sales. Visutinis reikalavimas, kun. Mikalauskas taptu suspenduotas iki ateinančiam seimui. Mikalauskas sugrįžta i salę ir atsiprašo. Rankų plojimai.

Seimas uždarytas 7:40 vakare.

IS AMERIKOS.

Taftas nori numušti muitus.

Prieš pernykšnius rinkimus abidvi partiji: republikinų ir demokratų, prisizadejo permainyti tarifą teip, kad muitas butu numazintas arba ir visiškai panaikintas nuo daugelio izežamųjų iš svetur daiktu. Šiu metu kongresas "peržiurejo" tarifą — bet teip, kad muitas ant kai kuriu daiktu tapo net pakeltas. Prezidentas Taftas pradejo viešai reikalauti tikrojo tarifo permainymo. Jisai sako, kad reikia butinai nuimti visiškai muitą nuo geležies, kailin, anglies ir kerosino.

Straikai Pennsylvanijoje.

Liepos 13 d. prasidejo McKees Rocks (šalia Pittsburgho) straikai dirbtuveje "Pressed Steel Car Company". Pamete darbą apie 4000 darbininku — beveik visi lenkai, lietuviai ir kitokie ateiviai. Jie nepriklauso prie jokios unijos, bet pamete darbą susitarę. Pasirodo, kad jie dirbdavo bureliais po "foremanų" priežiura. "Foremanai" mokedavo jiems už darbą, bet — kaip skundžiasi darbininkai — mažai, nepilnai, da-gi reikedavę darbą "nusi-pirkti" pas juos. Straikas tesiasi ligišiol ir neapseina be riausių ir muštyniu. Ana, liepos 14 d. tapo sužeista daugiau, kaip šimtas asmenu. Iš kuriu du numire. Dirbtuves saugoja 40 raitu policistu ir 300 šerifo pagalbiniku. McKees Rocks pedomis nuejo Lyndoros ir Butler'io panašiu dirbtuviu darbininkai. Visur nemažai kraujo praliejimo.

IS KITU ŠALIŲ.

Prancija.

Liepos 20 d. netiketai nupnole Clemenceau ministerija. Tantai atsi tiko.... (vide.... kursai kitados buvo Prancijos užseiniu dalyku ministriu) užmete valdžiai, kad laivyne nesant jokios tvarkos ir kad buvusieji laivyno ministriai: Pelletan ir Thomson, niekados nesirupinę savo priedermėmis, ir delto, esą, prancuzu kariški laivai niekam netikę, Prancija neprisirengusi prie kares, turinti nusileisti kitoms viešpatijoms ir tt. Delcasse visą bedą numete ant dabar-

tines valdžios, kurios galva yra Clemenceau (ištark Klemanso). Reikia žinoti, kad Delcasse ir Clemenceau yra seni neprieteliai. Nesistebkime, kad tarp ju kilo baroniai, kuriuose tapo išvilkti aikšten seni dalykai, kaip antai: Prancijos pažeminimas Algecir's'o konferencijoje, ir tt. Clemenceau, besiginčydamas su savo neprieteliu, per daug užsidege ir pripasakojo visokių nieku. Rezultate, parlamento atstovai iščiške savo neužsitikejamą valdžiai didumu 212 balsu prieš 176. Tadą Clemenceau užimovė skribelę iki pačiu ausu ir išejo laukan. Paskui ji apleido parlamentą kiti ministriai. Tą pačią dieną Clemenceau nuvyko pas prezidentą Fallieres'ą ir atsistatydino.

Tokiu budu Prancija netiketai pasijuto be vyresnybes — o čia caras tuojau atvažiuoja i Cherbourg'ą.... Reikai butinai nauju ministriu tuojau — o čia atsakomu moniu toms vietoms truksta... Clemenceau ipedina minimas Briand — tas "cyniškas intrigantas", kaip ji pavadino syki Prancijos socialistu vadas Jaures. Greičiausiai pasiliks juo Bourgeois (Buržua).

Revolucija Kolumbijoje pasibaige.

Iš Kolumbijos sostines, Bogotos, ateina žinia, kad revoliucija pasibaigusi. Revoliucionistu vadu buvęs generalas Ortiz. Visi revoliucionistai pasidavę valdžiai.

IS LIETUVIŠKU DIRVU AMERIKOJE.

NEWARK, N. J.

Paminejimas 40-metu sukaktuviu lietuviu emigracijos Amerikon.

Birželio 30 d. atsiliko čia ypatingas vakaras, surengtas vietinio klebono ir draugijos "Žiburelio" rupestin. Vakaras buvo pašvęstas paminejimui 40-metiniu sukaktuviu nuo prasidejimo lietuviu išeivybes Amerikon. Vakarą atidenge kun. V. Staknevičius, trumpai pabreždamas šventes svarbą ir perstatydamas kalbetojus.

Kun. Jonas Žilinskas, garsus oratorius, ilgoje, bet anaipitol jenuobodžioje prakalboje, užimančiai apsakė musu emigracijos priežastis, pradžią, budus, pirmu emigrantu pavydetinai gražu gyvenimą; toliau perejo i peržvalgą tuo laiku nuveiktojo darbo ir musu dabartinį padėjimą Amerikoje, kuri kalbetojo žodžiais galima pavadinti "nigerio vietoje". Šitokio apverktino padėjimo priežastys esančios: užvydejimas ir apšvietimo trukumas.

Pabaigoje oratorius pažadino sumesti kiek kas gali vadoveliu mokykloms išleidimui, kad tik veikau prasiplatintu apšvietimas tarp lietuviu. Paukota 38 dol. su centais.

Maišytas choras padainavo dainelę, kuri išejo nei šio nei to.

Kalbetojas, p. S. Pranys, žinomas laikraščiu sandarbininkas, išpasakojo istoriją lietuviu emigracijos i Newarką.

Galop vietinis lietuviu orkestras užkriežė maršą — ir svečiai išsiskirste.

Buvo teip-pat pasirengę dar du kalbetojai: vienas iš Brooklyno, kitas iš Kanados, bet velai nusitesęs vakaras neleido pabaigti programą.

Jonelis.

P. S. — Liepos 3 d. Agota Bujauckiute, bedegdama „firework“, metėčia pasidege drabužius. Mergaitė baisiai apdege. Josios gyvybė pavojingame stovyje. Tai dar vienas pamokymas gimdytojams.

Jonelis.

MINERSVILLE, PA.

Žeme čia sausa, vasarą ir daržoves pradeda džioti, nes beveik jau ištisas menuo, kaip neturime tikro lietaus. Antras vargas — tai bedarbe: dirba tikrai dvi arba tris dienas i savaitę; mena, kad rugpiutyje pradės dirbti geriau. Parapijos reikalai eina sparčiai pirmyn. Pereito klebono, kun. V. Dargio, rūpesčiu tapo nupirkta nebrangiai plotas žemės ir pastatyta klebonija. Debar, šitą mėnesį pradėjo muryti bažnyčią. Darbas eina pamži, bet tikimes, kad jau žiemą pradėsime melstis naujoje bažnyčioje. Dabartinis klebonas, kun. J. Dumčius, stropiai dirbaujasi ir visu parapijoni yra mylinas. Kontraktierius, ką stato bažnyčią, yra lietuvis. Vargamistra, J. Mikutavičia, kas nedelia su vaikais gražiai gieda adynas, o prieš sumą didesniuju choras savo „Pulkim ant kelių“ sugriaudina žmones.

T. Kizevičius.

NEW PHILADELPIA, PA.

Birželio 18 d. vietinėje lietuvių bažnyčioje iškilmingai buvo apvaikščiomi Saldžiausios Širdies Jėzaus atleidai Gražius pamokslus pasake: kun. J. Dumčius, Minersville, Pa., išvakaro, kun. J. Delininkaitis iš Hazleton, Pa., per sumą kurią kun. P. Abromaitis atlaikė su asista, ir kun. K. Urbanavičius iš Shamokin, Pa., atlaidu vakare. Nors oras pasitaikė nelabai gražus — lietus sulaukė tą dieną namie ne vieną — tečiau per pamaldas žmonių visados buvo pilna bažnyčia. Diktas skaičius prieme tą dieną šv. Komunija. Choras atsižymėjo gražiu giedojimu. Tarp giesmininku, matyti, yra keletas gražių ir išlavintu balsu.

E. M.

AR NEBUTU GERIAU?

Visi žinome, jog Kaune yra susidaręs komitetas rinkti aukas pastatymui mokyklos mūsų garsaus rašytojo, kun. A. Dambrausko vardu, bet nežinome, kokios rūšies mokykla manoma įsteigti. Ar bus tai paprasta pradinė mokykla su lietuviškos ir rusiškos kalbos išguldymu; ar — dviklase miesto mokykla, ar — keturklase progymnazija, — apie tai mes nežinome. Gal garbingas komitetas reikšis tą dalyką visuomenei paaiškinti. Kokios rūšies rengiamoji mokykla nebutu, jina vis, žinoma, bus priežiūroje visokių direktorių ir rusų švietimo ministerijos, nuo kurios priklausys išguldymu dalyku pakraipa ir viešpatuojanti mokykloje dvasia. Nelaimingoms aplinkyboms virtus, gali toje mokykloje užviešpatuoti tokia pakraipa, kad toji mokykla netik nedarytu garbes mūsų tautos mylėtojo, kun. Al. Dambrausko vardui, bet tąjį vardą niekintu, žemintu. Tokiose aplinkybėse, žinoma, ir pats mūsų garbus rašytojas nenoretu, kad toji mokykla nešiotu jo vardą. Taigi tegul viršui paminėtas komitetas apsva-

sto tą klausimą iš visu pusių ir tadą gal atras geresnį paminklą mūsų garbaus dainiaus jubilėiui pagarbinti. Ir teip, duokime, ar ne geriau būtų vieton įsteigti mokyklą surinktus pinigus padėti atsakomoje vietoje ir iš nuošimčiu užlaikyti nuolatinį mokytoją lietuvių kalbos prie kokios nors gimnazijos arba mokytojų seminarijos? Jeigu pinigų būtų surinkta teip mažai, kad iš nuošimčiu nebūtų galima užlaikyti mokytoją prie gimnazijos, tai gal tos sumos užtektu kokiai vienai arba dviem stipendijom prie kokio nors universiteto gabiams lietuviams jaunikičiams, einantiems specialiai filologijos mokslus? Iš lietuvių tautai būtų didesne nauda, nekaip iš pradinės mokyklos. Pradinė mokykla būtų naudinga tiesiog vieniems tik Kauno miestelėnams, o gimnazijos mokytojas arba filologas tarnautu platesnei Lietuvos visuomenei ir augštesniame laipsnyje. Ir mūsų gal garbaus jubilato, kurs per 25 metus šviete mums savo augštu mokslu, būtų atsakomesnis pagarbinimas, nes tos stipendijos padarytu kun. Al. Dambrauską nekaipo amžinu, nemirštančiu mokytoju ir tyrinėtoju lietuviškos kalbos, lietuviškos rašliavos ir apskritos filologijos — dalyku, kuriais jubilatas labiausiai mėgsta užsiimti.

Jeigu komitetas jau nupirko žemę ir namus mokyklai, tai, mano nuomone, atsakomiausia kun. Al. Dambrausko vardo mokykla būtų mokytojų seminarija. Tečiau, jei jos negalima būtų įsteigti, tai būtų geriausia tuos namus atiduoti „Saulės“ valdybai mokytojų kursams tuose namuose itaisyti, nes mokytojų Lietuvai butinai reikia.

Meldžiu ir kitus laikraščius tą straipsnį perspausdinti ir prisidėti prie to svarbaus klausimo išrišimo, išreiškiant savo nuomonę.

Kun. N. J. Petkus.

JUOKAI.

Vistiek.

Gyvybę apdraudžias agentas. — Ar tamsta ištekejusi ar dar ne?

Sena merga. — Tai priklauso nuo Tamstos.

— Negerk alaus, Jonai! kaip norei, atsigerk vandens, bus tau sveikiau.

— Negalin! Daktaras sake, kad turin geležies sudegimą. Neduok Dieve, galeciau surudyti!

A. — Koks atskyris tarp šiaudu ir šieno?

B. — Nežinau.

A. — Tu asile! juk tat bent koks galvijus žino!...

Mokslavirio Klaida.

Universiteto profesorius noreje parodyti studentams gyvą kurčią-nebylį. Pasišaukęs toki kurčią-nebylį, pradeda pasakoti šiteip:

— Pažiurekite i šito vaikiną galvą. Išrodo, lyg būtų visai normalinė, bet reikia daug metu patyrimo, kad žmogus ispetūna — teip, kaip ir aš — jog tas vaikinys yra kurčias-nebylys.

Kurčias-nebylys. — Atsiprašau, pone profesoriau, mano kurčias-nebylys brolis šiandien labai apsirgo ir negalėjo čion ateiti — aš paemiau jo vietą.

IMIGRACIJA.

Imigracijos Istorija.

Žodis "Emigracija" — ženklija "Išėivybė." Emigrantai yra žmonės išėiviai, apleidžiantieji vieną kraštą kad apsigyventų kitame. Mēs emigrantais teipgi vadiname tuos, kurie atvažiuoja iš Lietuvos ar Europos apsigyventi ar darbo jėškoti Amerikoje. Toks pavadinimas ateivių i Ameriką nera višai teisingas. Jie yra emigrantai arba išėiviai, kada iškeliauja iš savo krašto, bet, kada atkeliauja i Ameriką yra ateiviai ir tur vadintis immigrantai. Šio straipsnio tikslu yra aprašyti istoriją imigracijos arba ateivystės i Suvienytasias Amerikos Valstijas.

Nors garsusis Kristopas Kolumbas Ameriką atrado jau 1492 metais bet, rybose šios dienos Valstiju, pirmoji kolonija susitvere tik 1607m.: buvo tai Jamestown, Virginijoje. Nuo to laiko kolonijos pradėjo tvrtis visu pajuriu. Jau 1640 metais New Englandas skaitė apie 20,000 gyventojų: B. Franklinas 1751 metais tvrtino, kad kolonijose buvo milijonas žmonių. Pirmasai Suvienytu Valstiju surašas ivyko 1790 metais, ir parodė esant 3,929,214 gyventojų. Nuo laiku Revoliucijos Šiaurineje Amerikoje 1775 metais iki 1820 metų, skaitlius ateivių nera žinomas, bet apskaitoma, kad galejo pasiekti iki 250,000. Pirmieji i Suvienytasias Valstijas ateiviai buvo, išskirtinai beveik, Teutonai ir Celtų kilmės. Daugiausia keliavo Anglikai, Airiai, Hollendai ir Vokiečiai, mažiau Praneuzai, Portugalai ir Švedai. Ir teip: 1815m. iš Anglijos atkeliauvo — 2,081; 1819m. — 34,787; 1824m. — 14,805; 1820 metais viso ateivių buvo: 8,385; tame skaitliuje atkeliauvusių iš Anglijos buvo: 6,024, iš Vokietijos — 968, iš Praneuzijos — 371, iš Ispanijos — 139. Visi, tiesa, pradžioje ateiviai buvo atvykę iš aukštai civilizuotu tautų, bet, Anglikai buvo didžiumoje ir pirmosios kolonijos prasidėjo su angliška kalba ir tvarka.

Su 1820 metais prasideda tikra imigracijos istorija i Suvienytasias Valstijas. Tais metais valdžia uždejo ant mūito rinkėjų pajurio uostuose priežermę, kad surašinti ateivių skaitliu, kiekvieno amžiu, lyti ir užsiemimą. Pradžioje ateivystė buvo nežymi. Metais 1820 atkeliauvusių buvo tik 8,385; bet 1827 ir 1828 metais laike nuopuolio vaizhos Anglijoje, gausiau pradėjo žmones traukti i Ameriką ir 1842m. skaitlius teivių pasieke iki 104,565; 1850m. jau trigubai daugiau — 310,004; 1854-ais metais dėjo iki 427,853. Tokio ateivių užplaukimo priežastis buvo sunkus Europoje, o ypatingai Irlandijoje, laikai, kurie prasidėjo nuo revoliucijos Vokietijoje ir traukė iki 1854m. Europai aprimus ir išėivystė iš ten sumažėjo teip, kad 1861 metais, kilkus civiliskai karei Amreikoje, ateivių suskaite tik 100,000; bet su 1863 metais vel jų skaitlius pradėjo augti ir 1869 metais pasieke 352,768. Apie šį laiką prasidėjo teipgi ir išėivystė Lietuvin i Suvienytasias Amerikos Valstijas. Imigracija iš Azijos prasidėjo 1853 metais ir 1854m. pasieke 13,000.

Prasidėjus 1870 metams, imigracija luejo i naujas milžiniškas vežias. Kuomet 1870 metais atkeliauvusių buvo 387,203 tai 1903m. pasieke jau milžiniško skaitliaus 857,046, ir 1905 metais perviršijo milijoną, ateivių ivyko 1,026,499. Mat, karei prasidėjus 1870 metais Europoje,

tarp Vokiečių ir Praneuzų, nupuole ten vaizba ir pramone ir žmones leidosi Amerikon duonos jėškoti; bet, po 1873 metų eikalams ten vel pasitaisius, išėivystė sumažėjo. Teip, duokim sau, 1873 atkeliauvusių buvo 459,803; 1874m. atkeliauvo jau tik 313,339; ateivystė ir toliau nuolatos mažinosi, teip kad 1878m. buvo nupuolus iki 138,459. Paskui vel pradėjo eiti angštyn ir 1882 metais užaugo iki 788,992; šiuo laiku staigiam ateivių užplovimui buvo kaltas Gegužinų teisų apskelbimas Maskolijoje, kas priverte daugybę žydų išikraustyti iš Rossijos i Ameriką. Po 1882 metų imigracija sumažėjo. Kolera, viešpataujanti rytinėje Europoje 1893 metais turejo blogą ant išėivystės itekmę. Nuo 1894 iki 1898 metų vaizba Amerikoje buvo sunkiame padėjime ir ateiviai nesiskubino. Reikalams pagerėjus, žmones subruzdavo vel keliauti ir 1905 metais imigrantų skaitlius perviršijo milijoną. Vienoje tik septintoje Gegužės dienoje, tais metais, atkeliauvo i New Yorką 12,000 imigrantų.

Nuo Revoliucijos Amerikoje 1775 metais iki 1905 metų, emigracija dave Amerikai 23 milijonus žmonių; štai dešimtmečiais imant jų skaitlius:

Nuo 1821m. iki 1830 —	143,439.
1831 — 1840 —	199,125.
1841 — 1850 —	1,713,251.
1851 — 1860 —	2,598,214.
1861 — 1870 —	2,314,829.
1871 — 1880 —	2,812,191.
1881 — 1890 —	5,246,613.
1891 — 1900 —	3,687,564.
1901 — 1905 —	3,833,076. (penkmetis)

Viso nuo 1821 iki 1905m. 22,948,297.

Paskesniame laike pribuvo da:

1906m. —	1,100,735.
1907m. —	1,285,349.
1908m. —	782,870.

Viso: 3,168,954.

Paskutiniaisiais aštuoniais metais atkeliauvo i Suvienytasias Amerikos Valstijas septyni milijonai, du tukstančiai, trisdešimts ateivių. Galima tikėtis, kad ir toliau teio emigracijai plaukiant, šis dešimtmetis pasieks milžiniško skaitliaus imigracijos istorijoje. (T. b.)

JUOKAL.

Žydelio Mintys.

— Kas pučia ant šalto, tas neapsidegins.
— Kas seja veją, tas turi veją pilvė.
— Kas nemoka skambinti ant fortepijono, tas gali nusipirkti gramofoną.
— Kalbėti i piktą moteri — tai balsas šaukiančio gėrioje!

— Na, na! vaikščioji i bažnyčią ir linksmi klausai kunigo pamokslą. Kaip tai?

— Žinai, kaip tai smagu! Kunigas pasakoja visą valandą, o čia nei viena moteriške nieko neatsako!...

KRITIKA IR BIBLIJOGRAFIJA.

DRAUGIJA, LITERATūros, MOKSLO IR POLITIKOS MENESINIS LAIKRAŠTIS. Tomas VII. No. 27, Kovo 1909 m.

"Draugija" ištiesu verta laikyti pas save kiekvienam apšviestiesniam lietuviui. Yra tai rimtas, bešališkas, tikras mokslo, literatūros ir politikos laikraštis. Štai 27-asis iš eiles numeris nieku nėra prastesnis už kitus. Prasideda jisai linksmu Dagilelio "Pavasariu", kuri beskaitant norisi dainuoti žinomą dainelę:

Atej' pavasarelis,
Žalinoja ant laukų;
Burkuoja karvelelis:
Bur-ku! bur-ku! bur-ku!...

Be ko, ir pačios eilės, kaip rodosi, parašytos po šitos dainelės itekme.

Dagilelio antros eilės: "Gričiute" liudnos, elegiškos. Gričiuteje "samanotoje" daug žmonių "vilko jungą kietą"; andros ją lauže, nuožmus prispaudejai gyvenančiųjų joje širdis gnianžė, ir gyvenęs joje berauželis:

"... išvytas jau i toli
Delt, jog mylejo,
Jogei šviete tamsu broli
Ir jam vargt padejo".

Šita apleista girtelė primena poetui dar labiau apleistą tevybę. Jisai baigia giesmelę liudnais žodžiais:

"Tave beržas apkabinęs
Laiko, gričiutele!
Kas tave glaus prie krutines,
Mano teviškele!..."

Ir Margalis — tas jauslus lyrikas — talpina šitame numeryje griandžias eiles: "I vaikeli". Liepia mažuteliui neverkti, nes bus dar laiko iki kapui sočiai verkti. P. Jonaičio eilės gali išspansti ašaras bent kam. Regi prieš save jauną vyrą pakilių dvasios, karštu troškimu, didelio talento, bet suspaustą sunkios ligos. Poetas nenori mirti. Kaip giliai žmogus turi atjausti tokių priešgynybes žodžius:

"O ne, nenorečiau pusiaukeleį griuti!
Aš noriu kariauti, kovoti!"

ir tuo pačiu tarpu, kaip griandų skaityti rezignacijos išreiškimą:

"Bet jeigu jau skirta pirm laiko pražut —

Mirtie — štai aš — kirski, besoti!..."

Šatrijos Raganos nereikalanjame girti. Nebešiandien jina žinoma skaitančiai visuomenei savo gražiomis pasakomis. Apysaka: "Lemta", kurios pradžia telpa šitame "Draugijos" numeryje, rodo, kad raštininkes talentas bręsta, pletojasi, eina tvirtyn.

"Kunigo vikaro užrašai" (kun. B. Smigielskio raštas) — tęsimas — primena truputi Sheehan'o: "Mano nauja vikara", truputi Valančiaus: "Palangos Juzė". Tečiau iš dangelio atžvilgiu (ypač iš istoriškojo ir topografiniškojo) nepalyginamai svarbesnis už anuos raštus.

Mūsų kalbos dalykai labai reikalingi žinoti visiems lietuviams. "Draugija" šitam reikalui pašvenčia nemažai vietos. Šitame numeryje užtinkame kun. P. Sragio idomu

raštelį apie katekizminę terminologiją ir K. Bugos tęsimą ilgą raštą apie žodžius, gerai arba negerai vartojamus dabartineje mūsų spaudoje.

Pasileidviname šitais straipsniais ir einame prie A. Jakšto skyriaus — prie "Lenku ir rusu spaudos apie Lietuvą". Tai duonele, kuria mūsų garbus publicistas vaišina savo skaitytojus kas mėnuo. Ir skalsi yra šitoji duonele. Tuose straipsniuose A. J. nėra poetu, nei matematiku nei filosofu, bet yra tikru, tvirtu ir drąsiu mūsų tautos apgyneju nuo lenku ir rusu užpuldinėjimu. Iš šito skyriaus išsinešame — kaip visados — pasisitiprinimą, pasiskalsinimą ir pasidrašinimą prie tolesnės kovos su mūsų tautos priešais.

Toliau eina peržvalga mūsų keje ir svetimos kalbose išėjusių knygų ir laikraščių; gale mažesni, bet vis žingeidingi dalykeliai.

Atkartojame dar syki, kad "Draugija" ištiesu verta tureti savo namuose. Kas nori šitą laikraštį išsirašyti, su mielu noru patarnausime. Amerikoje atseina 7 rubliai metams.

J U O K A I.

Arba taip — arba taip.

A. — Matai, mano drauge, pasakysiu tau atvirai: tu esi asilas...

B. — Taip?... O nuo kokio laiko? Ačiu už komplimentą, bet norečiau žinoti, delko esu asilas: ar delto, kad su tavo draugas, arba tu esi mano draugas, deltokad aš esu asilas?

- Nors kartą mano šuva išgelbejo man gyvybę!
- Kaip tai atsitiko?
- Pardaviau ji už penkiasdešimt dolerių.

Mandagus žmogus.

- Atsiprašau, ar tamsta nematei čia kur netoli policijos?
- Ne, nemačiau nei vieno.
- Tai, meldžiamasis, atiduok man savo laikrodėlį ir pinigų!

Pas Mesininką.

Mergaitė. — Ar neturite avies galvos parduoti?

Mesininkas. — Neturiu jokios galvos, tik savo.

Mergaitė. — Bet mama nori galvos su smegenimis...

Gerai atsake.

Meisteris (mokiniui). — Delko nevalgai šitos mesos?

Mokinys. — Dar karšta.

Meisteris. — Na, tai papusk!

Mokinys. — Bijausi pust, kad man nuo peilio nenuiektu, kaip popiera.

- Kažin, delko jie nepradeda duelių?
- Laukia fotografo.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRASTIS
PASVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIU KATALIKU
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigų, rankraščių ir korespondencijas reikia siųsti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

"D R A U G A S"
(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

P A S A R G A

Neatėjus lietuviškoms raidėms i laiką, šitas "Draugo" numeris tapo atspausintas be kai kuriu lietuviškojo rašto ženklų. Tolesni numeriai eis priderančiai.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Nevienas ne kartą yta pastatęs klausimą, kas pasidarytu, jeigu susikurta valdžia patektu i socialistu rankas. Ar butu taip, kaip sapnavo Cabet, Bellamy ir kiti busiančios tvarkos aprašinėtojai, arba kitaip kaip?

Štai Philadelphia THE SATURDAY EVENING POST užkvietė neseniai socialistus atsakyti ant sekančių dviejų klausimų:

1. Kaip kooperatyviškoji valstija taps įvykinta?
2. Padeikime, kad bus išrinkti prezidentas socialistas ir didesne dalis kongreso socialistai; kaip tuomet private nuosavybė taps perversa i visuomenės rankas?

Ant šitu klausimų atsakė ligiui Eugene V. Debs, Victor Berger, Gaylord Wilshire, Upton Sinclair, Robert Hunter ir keli kiti žinomi socialistu vadovai ir raštininkai. Štai idomu, kad atsakymai skamba taip, kaip juos jau yra surašę pirm to gilesni visuomenės gyvenimo tyrinėtojai — sociologai. Šitie atsakymai gali užpykinti ir išgązdinti bent koki Liet. Soc. Sąjungos nari Amerikos socialistu vadovai drąsiai ir atvirai prisipažįsta, kad socialistu reikalavimus įvykins ne socialistai, bet kitos partijos, o Upton Sinclair šitą darbą paveda tiesiog republikanams. Gaylord Wilshire (redaktorius - leidejas "Wilshire's Magazine") nesitiki net, kad kada nors bus išrinktas prezidentas socialistas ir socialistiškas kongresas.

"Man nesirodo — rašo jisai — kad mes (socialistai) išrinktume (savąjį) prezidentą arba kongresą arba kitką... Galingiausioji politiška partija, kokia ji nebūtu, bus priversta atsitikimu logika palinkti prie socialistu programo — priversta taip labai, kad sitoji partija išpildys programą nesibodėdama."

Gal niekas taip pasekmingai nebūtu sukritikavęs p. J. Baltrušaičio, kursai sulipdęs knygutę vardu "Revoliucija" ar atspausdinęs ją T. M. D. lešomis, išsiuntinęs ją redaktoriams, prikerdžamas išdidžiai pasigyrimą: "Kritikuokite, jei galite!" — kaip V. Berger. Rašo Berger:

"Prancija revoliucijos metu bandė padaryti lygiai ta - pat, apie ką tamsta klausiu musu. Tarp 4 ir 15 d. rugpjūčio 1789 m. jinai panaikino feodalizmą, visus bajoru titulus ir valdiškąją bažnyčią. Už kelerių metų jinai panaikino Augščiausiąją Esiybę; jinai atėmė visas žemes nuo bajoru ir bažnyčių. Bet Prancija nuo laiko turėjo tris atskiras revoliucijas, dvi atskiri karaliū, dvi atskiri imperijai ir tris respublikas... Prancija dabar yra sukrepta nuo viršaus iki apačios, mes pabandė atsikratyti valdiškos bažnyčios — ir vis tat atsitiko i šimtą metų po to, kaip feodalizmas ir bažnyčia tapo panaikinti Prancijoje valdiškai ir ant visados..."

Ką revoliucija pagelbejo? — Nieko. Kokią naudą neša revoliucijos išgyrimai? — Jokios.

Noroms — nenoroms reikia pripažinti, kad pačiuose žmonėse — ne teorijose, ne partijose — guli progreso pajėgos. Juk žinomu faktu yra, kad galu gale ne prohibicionistai, bet žmonės, ką glaudesi prie republikiniu ir demokratu partijų, uždare didesneje Jungtiniu Valstijų dalyje smukles. Drąsiai galime tvirtinti, kad ir socialistu reikalavimus įvykins — jei kokie bus visuomenei naudingi — ne socialistai, bet visuomenė. Jinai priims tuos socialistu sumanymus, kurie jai, kaip toki, bus naudingi, atmes tokius, ką netures (kaip tai sako) socialistiškos vertybės. Taip visados buvo, yra ir bus. Juk feodalizmas buvo savu laiku naudingas. Pagimde ji visuomenės reikalai. Kuomet jisai nustojo buti visuomenei naudingas ir reikalingas, jisai vienur jau išnyko, kitur baigia nykti savaimi. Taip ir su kapitalizmu. Pagimde ji socialistiškos aplinkybės. Kad jisai ištiesu yra visuomenei naudingas, parodo faktas, jog daugelis kraštu kviečia pas save kapitalą, duoda kapitalistams ivairius palengvinimus arba bando pagimdyti kapitalą dirbtiniu būdu, kaip tai buvo Rusijoje Witte's laikais. Bet kuomet gyvenimo logika parodys, kad kitokia ekonomiška sistema bus visuomenei naudingesnė, pati visuomenė be niekeno pagalbos ją priims. Apie tatau rešysime dar nesyk.

Daugelis žmonių lauže galvą, raše ilgus straipsnius ir storas knygas, bandydami atsakyti ant klausimo: delko prancuzai būdami katalikiška tauta, tačiau duodasi taip lengvai valdyti save saujailei masonu, žydu, laisvamanu ir radikaliniu socialistu? Delko Paryžiaus parlamentan visados patenka diduma valdžios šalininku, nors valdžios pasielgimai dažnai nera mieli Prancijos gyventojams?...

Ant šito klausimo buvo daug atsakymu. Dabar vie-

nas raštininkas Londono "The Pall Mall Gazette"oje atranda šitoki paslapties išrišimą. Jo nuomone, šitokiam apsišėkimui kalti Prancijos valdininkai, biurokratija. Prancijos biurokratija skaitlinga ir galinga. Napoleono III-jo laikais, 1870 m., valdininku Prancijoje buvo tiksliai 250,000, — dabar ju esą 870,000. Atsiminkime, kad visi jie yra verčiami rinkimuose balsuoti už vyresnybes kandidatus — ne tik jie: taip pat jų gimines ir pažistami. Tokiu būdu valdžia perbalsuoja didumoje vietų (ypač miestuose, kur daugiau valdininkų) kitus kandidatus ir užmeta savo norus žmonėms...

Štai paslaptis ir atidengta! Bet kažin, ar visame tame nesislepia gilesnės priežastys?

Seniau tikėdavo, kad kai kurie žmonės turi savyje ypatingą galybę, su kuria galedavę padaryti kitiems daug blogo. Užmetęs toks žmogus kur nors **negerą** aki, o žiurek vaikas apsirgo, karve nustėjo ducti pieną, ir tt. Lietuviai tokius žmones vadindavo raganais, burtininkais, nuodinninkais, raganomis ir tt.; kitados tokius žmones degindavo ant laužo. Dabar tikeymas į raganavimus užsiliko tiksliai pas laukines gimines ir tamsesniuose sluoksniuose. Gyvename šviesos amžiuje ir juokiamės gardžiai iš praeinių nežinojimo, kad vis tai buvo prietarai, burtai, tamsybe etc. etc. Bet ir šitame šviesiame amžiuje atsiranda prietaringų žmonių, ką pav. neišsirengs į kelionę ir neprades svarbesnio darbo petnyčioje, ką nevalgys, jeigu prie stalo suses trylika asmenu, ir tt. Tokiu žmonių akyse, diena, skačius, žodžiu, **daiktas** turi savyje kokią tai nelemtą speką. Beproto, vaikiškumas! — sakome mes, **apšviesti** žmonės.

Na, žinoma! — kaip ne?

Bet tas pats apšviestas, liuosas nuo senoves prietarų, naujų laikų žmogus, tas liuosuotojas savo tamsiu broliu iš visokeriopos vergijos — pasišnekek su juo, pasiklausyk jo prakalbų, pasiskaityk jo raštelių, o pamatysi, kad ir jis pilnas prietarų, pamatysi, kaip ir jis atras priežastis visu vargu pasaulyje kapitalizme, tikyboje, bažnyčioje, dvasiškioje, buržuazijoje, ir tt. Atras tą priežastį **kai kuriuose žmonėse, kai kuriuose daiktuose**. Ir jis sudegintu ant laužo — jei galetu — visus kapitalistus, kunigus; išpiauta karalius, prezidentas, valdininkus!...

Ar tai ne prietarai, burtai, tamsybe?

Ir mes dar manome, kad esame išsilinusavę nuo praeities palikimu!

Kiek dar tarp musu prietaringų žmonių! Kaip gaila, kad tie prietaringi žmonės nemato savo tamsybės, kad didžiuojasi benešą žmonijai šviesą, laisvę, gerovę!

Neslepkiame tiesos: jeigu apie viduramžių teiseją, kursai tikeyo, buk ragana galejo kenkti nekaltiems žmonėms ir delto žmonių geroves vardu liepe ją sudeginti, sakome, kad buvo paskedęs burtuose ir prietaruose, tai ar-gi to paties negalima pasakyti apie šiuo dienu bent koki laisvamani, socialistą?...

Prietarai, burtai pasiliko tie patys, tik prieme kitokią švaizdą!

ATMINČIAI.

I.

Pavasariu kiekvienas džiaugiasi: ir saulute tuomet taip gražiai šviečia, ir vejalis taip švelniai glosto, ir toji juoda žemele rodo atgiją, kvepuoja ir žaliu apdaru puošiasi. Laukai ir girios ošia nuo įvairiausių balsų, kuriais paukšteliai ir gyvulėliai savo smagumą apreiškia.

Pavasaris ateina kasmet, bet žmogaus gyvenimo pavasaris tik vienas teesti ir, syki praslinkęs, daugiau nebegrižta. Tečiau, kaip pavasaris suteikia naują gyvybę gamtai, taip jaunu dienu atminimas uždega širdi nauju ugnim. Jauni metai, tai kaip žydintis pavasaryje sodas: jaunųjų svajones, didelių darbų troškimai — tai pavasario žiedai. Tiesa, kartais kieto gyvenimo šalna nuskinda ne vieną svajones žiedą, bet gyvybes syvai, vienur sulaikyti, tuo smarkiau veržiasi tiesiu keliu, kad susimestu į naujos pumpurus ir žiedus. Sunku kartais buna sodininkui apsaugoti žiedus nuo šalnos, bet apginti medį nuo kirminų, tai jau jo priederme. O bet-gi, nors musu Lietuva sodas apšodinta, tečiau negali pasigirti ju gausiais vaisiais. Nedaug ji teturi sodininkų, mokačių ir mylinčių jaunus medelius aukleti. Gaila Lietuvos. Jos jaunuomenę apdovanojo Sutvertojas gražiais talentais, bet jiniai turi mažai gabiu mokytojų, kurie galetu į jaunas širdis ikvepti augštas mintis ir išaukleti jaunas pajiegas į gražius talentus. Delko buvusi Vilniaus universitetas pragarsejo pasaulyje mokslo vyrais, raštininkais, poetais? — Delto, kad tu-rejo gabius, augštos doros ir visa siela savo pašaukimui pasišventusius mokytojus. Delko šiandien Lietuvoje, nors kaimo jaunuomenė ir eina į mokslo, bet didžiausioje dalyje tos mokyklos rodosi miega, ir daug metu praslenka, kol gali pasigirti nors vienu vaikinų, išleistu į augštesnius mokslus; kuomet kitur vienas mokytojas, bet uolus ir savo gražiam darbui pasišventęs vyras, gali pasidžiaugti dideliu skaitliu augštai išlavintu vyru ir moteriu. Kaip malonu atsiminti tokius mokytojus! Kaip smagu mąstyti apie tuos laikus, kad mokiniai lenktynėmis ejo mokslo, o mokytojas, kaip tėvas, ragindamas savo aukletinius į dar augštesnius mokslus, taise ju papročius ir būdą, naujus iš ju tverdamas žmones. Ištiesu, tokiems mokytojams pr-guli vieta, meileje ir dekingume, greta mūsų tėvų...

II.

Seranton'as yra plačiai žinomas miestas. I jį subega šešios geležinkelių linijos. Turi jis net ir savotišką vardą: "City of Anthracite" — kietuju angliu pils. Tečiau Seranton'as ne vien tik anglimis turtingas. Jis gali pasigirti ne viena augštesne mokslo istaiga. Tokia mums artimesne istaiga yra Mount Saint Mary's Seminary, globoje Immaculate Heart of Mary airiu Seseru.

I Šv. Marijos Seminariją reikia važiuoti į šiaurę už miesto Green Ridge Suburban karu. Už 15 minutu važinavimo matyti po dešinei gražus dideli namai, pastatyti sma-

gioje vietoje, ant 30 margu ploto, kurio didesnę dalį pridengia giria. Mokslo istaigai sunku buti ir surasti patogesnę vietą: už miesto, toli nuo trukšmo, mokslui nepatinka, bet gan arti, kad miesto energija kvepuoti; ant kalno, prie girios, kur nuolatos tyru kvepuojasi oru, taip reikalingu sveikatai, ypač besimokinančios jaunuo menis sveikatai. Jei šv. Pauliu, Tarsuse gimusi, regejimas plėčiu lygumu ir tolimu kalnu kurste i platu, visapasaulinį darbą, kuris jojo lauke, kaip tai vienas jojo gyvenimo aprašytojas mini, tai delko platus ir gražus reginys nuo šv. Marijos kalno negali pakelti jaunu auklėtinio širdis prie Dievo ir pripildyti ją dideliu toškimu pasišvesti artimo išganymui?... Nuo Seminarijos kalno i pietus, ilgoje Lackawannos pakalnėje plečiasi darbštus miestas Seranton, toliau matyti migloje kiti miesteliai, o i vakarus niukso Melynė, i rytus kalnai Moosie.

Pati Seminarija tai keturiu augščių plytu namai, dvieju šimtu pedu ilgio su dviem šonuose sparnais, 175 pedu ilgio kievienas. Viršuje namai užsibaigia bokštu, kuriame itaisyta observatorija, nes Seminarijoje tarp kitu dalyku mokinama teip-pat ir astronomijos. Viduje, kadangi tai naujaisiu laiku namai, kambariai dideli, augšti, šviesūs, su paskučiausiais itaisymais. Keturi šimtai gyventoju gali lengvai rasti čia sau vietos. Visur tvarka ir toks tobulas švarumas, koki galima matyti tik tai moteriu vienuolynuose.

III.

Šv. Marijos Seminarijos tikslu yra suteikti mergaitėms tikrą krikščionišką išauklejimą ir praktinę mokslo išlavimą. Joge sesers, tenai mokinančios, šitą tikslą pasiekia pilnai, apie tat gali paliudyti tie, ką atvažiuoja i egzaminus mokslo metu pabaigoje. Mergaitės, ką tenai mokinasi, išeina pilnai apšviestomis moterimis, pasidaro tikromis krikščionimis, išsilavina kalbose ir apsiejimuose draugijoje. Jos gali buti papuošalu labiausiai parinktoje draugijoje. Todel Seminarijoje galima rasti mokiniu ne tik iš visu Pennsylvanijos kampru, bet ir iš tolimesniu valstiju.

Sunku išdestyti su visomis smulkmenomis mokymo būdą ir mokslo programą Seminarijoje. Užtenka pasakyti, jog seseru-mokytoju vyriausiu rūpesčiu yra žiureti, kad kiekviena mokine išmoktu savo lekciją kasdien. Todel sesuo-mokytoja visados eina gelbeti mergaitę išmokti lekcijos. Mokiniu protas niekada nera apsunkinamas per daug: gabesnems mergaitėms duodama išmokti daugiau, ne teip gabioms — mažiau. Egzaminai atsilieka kas pumetis. Neretai pasitaiko, kad gabesne mergaitė vienu pumetėčiu pereina vieną klesą, antru — kitą klesą.

Kuno lavinimas ir-gi neužmirštamas. Seminarijoje yra didele sale rekreacijoms ir gymnastikai. Tokiu budu pedagogija pilnai atsiekia savo tikslą, prirenigia žmogū atlikti savo uždavinį ant žemes, t. y. "pažinti, myleti, ir tarnauti Dievui ant žemes ir regeti Ji pažinti danguje".

Seminarijos mokslo programas apima pradini, vidutini ir akademiškąjį mokslą. Pastarasis tesiasi ketveris metus ir dalijasi i du skyriu: klasiškąjį ir komercijališkąjį. Pirmaime mokinama tikėjimas, literatura, angliškoji, lotiniškoji, graikiškoji kalbos, o kas nori, tai dar vokiško

jį, praneužiškoji, ispaniškoji ir itališkoji; aritmetika, algebra, geometrija, trigonometrija; geografija, geologija, botanika, fizika, chemija, astronomija; istorija. Komercijos skyriuje mokinama: angli kalba, komercijališkoji korespondencija, aritmetika, algebra, knygu vedimas, komercijališkoji geografija ir istorija; rašyti rašomąja mašina, stenografija, mimeografija, vaishos tiesos, politiškoji ekonomija.

Greta to visko yra mokinama muzikos ir piešimo — toms mergaitėms, ką nori tokiu daktu pasimokinti.

Šv. Kazimiero Seserims ir busiančioms lietuviu vaikū mokytojoms buvo parinkta gera vieta. Tikimes, kad jiasi pasiliks ne tik ja dkingoje atmintyje, bet bus teip-pat pavyzdziu mokykloms, kokias ir mes turesime ateityje.

Kabe.

IŠ LIETUVOS.

Kaunas. "Vysk. Giedraičio vakaras". Nuo senai, kad ir isleto, Kaune ruošiasi prie vysk. Giedraičio 300-mečio jubiliejaus iškilmes. "Draugija" No 28 buvo paskelbusi, kad gegužes 12 d. busiančios laikomos pamaldos už vysk. Giedraičio velę. Bet vysk. Cirtauto aplinkraštis, isakas, kaip tas jubiliejus turesias buti atliktas, dar tebesas spaudoje. Tuo tarpu gi geg. 31 d. Kauno lietuviu draugijos tu Giedraičio jubiliejiniu iškilniu pradžia jau padare. Sumanytojai — kunigai Dambrauskas, Jonuševičius, Olšauskas. Tą dieną "Daina" buvo ketinus "Saules" buste statyti "Vaito piršlystę" su dainavimais p. Babravičiaus, Pe trap. Konservatorijos mokinio. Bet sumanytojams paprašius, "Daina" sutiko užleisti salę "Giedraičio vakarui", by-tik pelnas už bilietus butu "Dainai". "Saule" savo vardu išgavo valdžios leidimą ir ant greitosios išsiuntinejo pranešimus. Svečiu prisirinko pilna sale; kitos Kauno lietuviu draugijos, pav. "Šv. Juozapo", Šančiu "Blai-vybe", ir "Saules" skyrius irgi atsunte savo atstovus. I "vakarą" atejo ir visi Kauno kunigai lietuviai, kurie šiaipjau nelabai temegsta viešuosius vakarus lankyti. Vel tui betgi butumei norejes pamatyti nos vieną Kauno lenku visuomenes ar ju draugiju atstovą. Ką besakyti, kad i "Giedraičio vakarą" nesiteike ateiti nei vienas iš Kauno kunigu-lenku, nebuvo dagi nei vieno žemaičiu kapitulos atstovo!! O mums rodos, kad butu buvę galima ir labai pritike. Užtat pirmose kedese sedėjo keletas inteligentu latviu-protestantu.

Tiek to! Kauno "Giedraičio vakaras" labiau turejo spalvą lietuviškai-katalikiško, tikrai šeimyniško vakaro.

Salė buvo dailiai išpuošta gelemis, vainikais, estrados gilumoje sieksninio didumo vysk. Giedraičio paveikslas, prieš šv. Paneles stovylą klupančia pozoje, su aureole ant galvos; šalip jo angelas, pastoralą belaišas. Paveikslas apšviestas žvakėmis ir elek'ros lempelemis, dvieju didžiū kryžių formoje prisagstytois.

Vakarą pradejo redaktorius Dambrauskas referatu apie vysk. Merkeli Giedraitį, kuri state gret Vytauto. Kaip Vytautas politiškai apgyne Lietuvą nuo vokiečiu ka lavijuočiu, taip Giedraitis išgelbejo Lietuvą nuo iš Vokiečiu atneštos reformacijos. Toliau, referentas perpasakojo gargreit tą pati, ką "Draugijos" No 28 jis pats buvo para

šes apie pradžią ir išsiplėtimą protestantizmo Lietuvoje XVI amž. Pasidare ispudis, kad ir protestantizmas didžią atnešė Lietuvos katalikystei naudą, nes, Reformacijai siaučiant, eme Lietuvoje dygti ypač jezuitu mokyklos, kunigu seminarijos, šviesesnė ir darbštesnė pasidare kunigija, prasiplatino lietuviškos knygos. Bet viso to katalikystės atsikurnėjimo ašimi ir jos sukeju buvo vysk. Giedraitis, kurs "šauke, kele milijonus, rode, ką gali vienas žemaitis". Tais žodžiais ir užsibaigė pirmasis referatas.

Antrąjį referatą, prof. Skvireckio sudėtą, paskaitė kun. Dogelis. Šiame referate vysk. Giedraitis buvo parodytas kaip Lietuvos apaštalas, paprasto sielos gražumo vyras, askietas, demokratas, kad ir elgetas su savimi valgydintas; žymus patrijotas ir lietuvių politišku teisiu ir ju kalbos apgynejas, žemaičių krašto mylėtojas, šviesanešys. Bet ir apie tą paskaitą nera daug ko minėti, kadangi bus ištisa jau spausdinamoje "Draugijoje" No 29 ir atskiroj knyguje.

"Vakarą" pagražino kun. Byla, artistišškai padainavęs solo lietuvių ir valakų kalbomis, Babravičius, iš Petrapilės konservatorijos, taip pat padainavo solo. Paskui kun. Byla, Krantauskas (Chrzastowski) ir Naujalis pagriežė violončele, smuiku ir pijaninu, o "Saules" kursistai pridedamavo daugybę visokių eilių.

Trisryk buvo gražiai ir iškilmingai pagiedota 4 balsais vysk. Giedraičio kantata. Kantatos žodžius sudejo Jakštas, o muziką Naujalis. Štai kantatos žodžiai:

Garbe didvyriui, kurs Lietuvą
Iš paklydimu trauke tvano,
Kursai apaštalu jos buvo,
Ieškojo tu, kurie pražuvo,

Ir šauke: "Grižkit, avis mano!"

Garbe veikejui, kurs išpilde
Darbūmą vyskupo vadovo,
Savus mokino, priešus tilde,
Širdis apmirusias sušilde,
Laimejęs didžią šventą kovą.

Garbe ganytojui tautiečiui,
Kurs savo kalbą pamylejo,
Ir ar tai stabmeldžiui kaimiečiui,
Joj Dievo mokslą skelbt skubejo.

Garbe per amžius jam tebuna,
Jo pavyzdį teseka ainiai
Te niekad sostas jo negriuma...
Ir mes pagarbint tą galiuną
Šiandien skubekim, broliai-dainiai.

Vakars i daugeli padare malonu ispudi. Reikia bet tikėtis, kad Giedraičio iškilmes ten linkui bus dar gražesnės. Nežinome vyskupo Cirtauto apšukraščio prasmės kuriuo jis prie Giedraičio jubiliejaus šventimo pakvies visus Giedraičio aveliu ainius. Reikia tikėtis, kad jubiliejinės iškilmes nepasibaigs vienais tik poterais bažnyčiose arba panašiais i kauniški vakarais; kad mūsų veikejai sukanys isteigti kokią vidurinę mokyklą Giedraičio vardu, pav. 4 klesu progimnaziją su internatu, arba ben Naująjį Šventraščio Istatymą išleis pigiai ir dailiai.

Kad toki Giedraitį Dievas kadir lenkams butu davęs, jie moketu atsitikimą sunaudoti, kaip sunaudos 500 metų

sukaktuves kovos ties Žalgiriu, sudedami milijonus pradėmės mokykloms steigti.

Na, vis delto dirbsime, ką sugebėsime.

(Viltis.)

R. M.

VAIKU SKYRIUS.

KUR VEDA GIRTUOKLYBE.

Mažnuose namuose, prie kurin žaliavo gražus sodelis, gyveno našle su sunum Vytautu.

Vaikinas buvo mandagus, lipšnus ir darbštus. Jistiek uždirbdavo fabrike, kad gyveno su savo senute motina be vargo. Taupdamas uždirbtą skatiką, jis surinko tiek pinigų, kad galejo nusipirkti reikalingiausių namams daiktų.

Motina buvo labai laiminga gero sunaus globoje.

Vieną nedeldienį Vytautą aplankė jo pažįstamas, su kuriuo jis kitkart mokinosi pradinėje mokykloje ir dabar tik ką grįžo iš kariumenės; jis kvietė Vytautą eiti su juo girtuven, alaus atsigerti.

Motina kalbino sunu neiti, bet Vytautas jos nepaklausė: jis nuejo su draugu i girtuvę, kur užtruko iki velan vakarui.

Jaunikaitis grįžo namo vėlai nakčia. Jo veidai buvo nepaprastai raudoni ir akis eip keistai žibėjo. Motina neapsakomai išsigando: ji jaute, kad gali buti nelaimė.

Sunus, neatkreipęs atidos i motinos išgąstį, sunkiai pargriuvo lovon ir užmigo.

Ant rytojaus jis pabudo su dideiu galvos skaudėjimu, su kartumu burnoje ir neapykanta prie darbo.

Nežiurint i tat, atejus už keliu dienu minėtam draugui, jis vel sutiko eiti aluden. Nuo to laiko jis kas-kart dažniau lankydavo aludę.

Jan namie pritrūkdavo pinigų išvirimui valgio. Motina verke ir kalbino sunu pasitaisyti, bet jis vis labiau ir labiau klimpo balon, pragerdamas sunkiai uždirbtą skatiką. Maža to, netekęs pinigų, jis gerdavo ant bargo, ir, netrukus, nelaiminga motina neteko karves, vištų ir rakandų, nes girtuoves šeimininkas viską už skolas paėmė.

Kas liko veikti nelaimingai motinai senatveje?... Ji su dideiu skausmu ir verksmu nuejo elgetauti.

Vytautas-gi, begirtuokliaudamas, tapo atšalusiu prie visko; jo protas ir jeusmai buvo aptemdyti. Jam nerupejo nei bažnyčia, nei tevyne, nei našle motina... Jis kas-kart dažniau apleisdavo darbą ir jau nedirbavo taip gerai kaip kitkart; todėl ji ir iš dirbtuves pavare.

Nešvarus ir apdriskusis jis dažnai pargriūdavo prie kelio; visi tyčiojosi ir juokesi, jam taip begulint. Galop, žiemos metu, jis girtas pargriuvo prie smuklės slenksčio ir čia pabaigė savo nelaimingą gyvenimą.

Ksav. Vanagelis.

P. G. — Aš, šios apysakės autorius, negeriu visai jokiū alkoholiniu gerimu ir niekuomet nerukiau. Savo namuose niekuomet nevaišinu savo svečių tais nuodais.

**AUKOS SV. KAZIMIERO SESERU
VIENUOLYNUI:**

Iš

šv. Kazimiero Parapijos

Philadelphia, Pa.

MARE KLIMIUTE,

† BIRŽ. 29 D. 1909 M.

—(ZIUREK "DRAUGAS", NO. 1.)—

Gosžtautas Juozaps	1.00
Baltaitis Jonas	25
Baniavičia Juozas	1.00
Kavaliauskas Feliksas	50
Ziliene Petrone	2.00
Zubavičiaitė Morta	1.00
Zubavičiaitė Stanislova	1.00
Zubavičiaitė Uršulė	1.00
Boblaite Domicelė	1.00
Dambrauskas Juozas	50
Gurskis Jurgis	5.00
Hodell Jonas	5.00
Mačiūnas Kazys	1.00
Adomavičia Benediktas	1.00
Pečiūnas Juozas	1.00
Konstantinavičia Kazys	1.00
Seba Jonas	3.00
Norkevičia Juozas	1.00
Vismanta Antanas	50
Sabaliauckienė Juze	2.00
Norkevičius Juozas	2.00
Sabaliauskas Vladas	1.00
Norkevičius Aleksandras	1.00
Višniauckiute Juze	1.00
Mickūnas Stasys	1.60
Urbonas Kazys	1.00
Matilus Jokubas	1.00
Malinauskas Tamošius	1.00
Mozuras Juozas	1.00
Pranekūnas Jurgis	1.00
Pupa Petras	1.00
Rinkevičius Feliksas	1.00
Balkis Petras	1.00
Jankauskas Floras	1.00
Staknys Juozas	50
Vaitkevičius Juozas	1.00
Bruzge Vincas	1.00
Urbanavičius Antanas	1.00
Veneius Bernardas	1.00
Keršas Domininkas	50
Budrevičius Jonas	1.00
Urbanavičius Ignas	1.00
Zemaitis Jokubas	1.00
Bukanaukas Vaeiovas	1.00
Svecinskis Petras	50
Zemaitis Antanas	50
Dubauskis Pranas	1.00
Grigaliūnas Adomas	1.00
Uždavinys Antanas	50
Rutkauskas Jonas	5.00
Urbanavičius Jurgis	1.00
Zydelis Motiejus	1.00

Valavičia Feliksas	1.00	Masalskis Tamas	50	Freitikis Antanas	50
Vilkišis Juozas	50	Bauba Jonas	50	Rugelis Stasys	50
Juknevičia Stasys	1.00	Skorokodas Juozas	25	Stadalninkas Tamas	1.50
Bazis Jurgis	1.00	Zilioniute Salime	25	Stadalninkas Juozas	1.00
Berziulionis Jonas	50	Sasnauckas Andrius	1.00	Augyčia Karalina	1.00
Rapinas Aleksandras	50	Sasnauckas Vincas	50	Berčiene Prane	50
Kavalskas Motiejus	1.00	Litvinskas Martynas	50	Jonaitis Antanas	25
Uždavinis Andrius	1.00	Karuskevičius Petras	1.00	Janušaukas Jurgis	50
Zubkauskas Juozas	1.00	Modestovicz Ksavery	25	Venekevičia Vincas	25
Kniziukevičius Juozas	1.00	Pečkauskis Jonas	25	Augaitiene Barbora	25
Bazis Pranas	1.00	Paskevičius Jonas	25	Kimutis Jonas	25
Bazis Juozas	1.00	Partuškevičius Karalus	25	Paulekas Petras	50
Navardauskas Vincas	1.00	Stosiunas Juozas	50	Petkevičia Jones	1.00
Vaškevičia Steponas	1.00	Stankunas Kazys	25	Smailis Jonas	50
Zalieckas Petras	2.00	Lipkevičius Martynas	1.00	Kleveckas Steponas	50
Liudvinavičia Vincas	1.00	Gedliauckas Antanas	50	Kuberčalskas Mikolas	1.00
Kazlauckas Stasys	1.00	Naujalis Adomas	1.00	Vaičiulenas Jurgis	50
Kazlauckas Jurgis	1.00	Ramanauckas Juozas	50	Leketas Ignas	50
Narkunas Domininkas	1.00	Sasnauckas Petras	1.00	Rezgevičia Kazys	50
Radzevičius Jonas	1.00	Raižys Aleksandras	1.00	Grigoravičia Edvardas	25
Steponavičius Stasys	1.00	Kukurauckis Juozas	50	Kaladzinskiene Ane	50
Arnauskas Jonas	25	Kundrotas Antanas	50	Bleistronas Juozas	1.00
Arnauskas Juozas	50	Pempe Konstantas	1.00	Kukanauze Izabele	50
Uždavinys Stasys	25	Kirkiekis Mikolas	1.00	Kukanauze Paulina	50
Peckus Motiejus	1.00	Kandrotas Aleksandras	25	Kazlauckas Antanas	25
Zukauskas Jonas	1.00	Stelmokevičius Jonas	50	Jankauckas Jonas	50
Liulevičia Pranas	1.00	Petrauckas Adomas	50	Raudonis Jonas	2.00
Aidukonis Feliksas	1.00	Butkus Petras	1.00	Sorys Vincas	1.00
Raplys Juozas	50	Stepankevičiute Mare	50	Rukevičiene Ane	25
Gliebas Motiejus	1.00	Švagždis Konstantas	50	Bieliauskis Jurgis	1.00
Ališkauskas Klemensas	1.00	Naujalis Simanas	50	Poška Kazys	2.00
Zukauskas Germanas	1.00	Grinevičius Antanas	25	Bravinskas Jonas	1.00
Česnulevičius Krisius	1.00	Adamonis Jurgis	1.00	Čeliadinis Stasys	1.00
Bakana Domininkas	1.00	Stankunas Jonas	1.00	Leskauckas Konstantas	25
Astikus Pranas	1.00	Lazdauskis Juozas	1.00	Trakimas Jonas	50
Narkunas Juozas	25	martinka Jurgis	25	Bekeris S. Juozas	1.00
Pečiukonis Liudvikas	50	Stosiunas Mikolas	3.00	Bekeris A. Juozas	1.00
Taraila Adomas	50	Stosiunas Jonas	5.00	Kondratas Oskaras	1.00
Černiauckas Domininkas	50	Pačius Mikolas	1.00	Bekeriute Zofija	1.00
Jankauskas Jonas	50	Galinaitiene Ane	2.00	Palioniene Ane	50
Polujanskas Kasparas	50	Galinaitiene Magde	1.00	Briedis Juozapatas	50
Zydelis Jonas	50	Karlonas Antanas	50	Šimkevičia Juozas	1.00
Taraila Jonas	50	Valentukevičia Jonas	50	Čepulis Pokas	25
Kazlauckas Jonas	50	Jaskelevičia Antanas	25	Kudolys Juozas	25
Uždavinys Juozas	1.00	Bražas Silvestras	50	Urmonas Mikolas	1.00
Naruckas Domininkas	1.00	Lendauskas Ciprijonas	1.00	Seivienne Mare	25
Kačėnas Stasys	1.00	Gruožas Juozas	50	Saukaitis Aleksandras	1.00
Bazis Motiejus	1.00	Poniškis Antanas	2.00	Saukaitiene Naste	50
Vencus Jonas	50	Stefankevičius Vincas	50	Atkočiūnas Domininkas	1.00
Taraila Stasys	25	Oliseika Pranas	1.00	Pečiukas Jonas	50
Stakauckas Kleopas	50	Toliušis Juozas	1.00	Tamasauckas Pranas	50
Brazdžionis Antanas	50	Toliušis Pranas	1.00	Pačiukas Jurgis	50
Remeiza Zigmuntas	25	Kavaliauckiene Mare	25	Montvilas Ignas	25
Uktelionis Stasys	25	Alauskis Aleksandras	25	Šlamas Boleslovas	50
Karaskevičius Petras	1.00	Nausiedas Adomas	1.00	Kurliandzkis Rapolas	50
Bucavičius Antanas	25	Norgelis Aleksandras	50	Mataitis Boleslovas	1.00
Veckis Tamas	30	Agintas Stasys	1.00	Uršulis Kazys	50
Kirkiekas Juozas	50	Bražius Telesporas	50	Uršulis Juozas	50
Butkus Juozas	50	Freitikis Jurgis	50	Petkevičia Aleksandras	50

Paulekas Kazys	1.00	Vordis Pranas	50	Danaitis Antanas	1.00
Atkėiūnas Ignas	50	Kivilius Juozas	1.00	Šiltutis Antanas	1.00
Lomokis Juozas	50	Kivilius Pranas	1.00	Vidžiūnas Pranas	50
Čepulis Petras	1.00	Gričiūnas Juozas	1.00	Matjošaitis Jonas	1.00
Rastauckas Jurgis	1.00	Andrulis Motiejus	1.00	Baliulionis Klemensas	50
Vaitiekaitis Juozas	25	Kračiūnė Joanna	50	Kazlauskas Antanas	25
Dambrauckas Kazys	1.00	Kazlauckiute Stanislova	1.00	Čepukevičiūnė Ona	1.00
Jakštys Jonas	1.00	Gervelyte Rože	50	Bernotavičia Juozas	1.00
Vitorta Juozas	50	Jauga Ona	25	Nemanius Ignas	50
Kavaliūnas Andrius	75	Šliakas Karalius	1.00	Nemanius Petras	1.00
Juodis Pranas	5.00	Balčaitis Augustinas	1.00	Laurinavičia Andrius	1.00
Gustys Jonas	50	Štėpšys Konstantas	25	Jurgaitis Petras	2.00
Kasparavičia Antanas	1.00	Tamošaitis Jonas	1.00	Giedraitis Izidorius	25
Juodeška Teopilius	2.00	Globiša Izidorius	1.00	Skupeika Konstantinas	1.00
Bagočius Pranas	1.00	Laurutis Stanislovas	1.00	Dvorzeckis Petras	1.00
Bagočius Ignacas	1.00	Laumokis Jonas	1.00	Zukauskis Juozas	50
Bagočius Stasys	50	Balčaitis Petras	50	Barauskis Juozas	25
Kamarauskas Pranas	50	Zurauckis Antanas	25	Pupkins Mikolas	25
Šveina Simanas	50	Domeika Vaelovas	1.00	Kerpauskis Jonas	1.00
Janušaitė Barbora	1.00	Narvilas Stasys	1.00	Arlauskis Izidorius	1.00
Savickiūnė N.	25	Dailydis Jonas	1.00	Noreika Antanas	50
Butike Mare	50	Storonas Pranas	25	Lušys Simanas	50
Butikis Jonas	50	Zukauskis Jonas	1.00	Timinskas Antanas	75
Stasiulevičius Vincas	1.00	Mogila Steponas	50	Sabaliauskas Kazys	25
Balkevičius Juozas	25	Butkevičiūnė Kazimiera	1.00	Kubelėikas Ambrazas	1.00
Simanavičius Vincas	50	Arlauskiūnė Mare	1.00	Skulginas Gabrys	50
Domeika Jonas	50	Diedonis Jonas	1.00	Radzevičia Kazys	50
Stuporas Jonas	1.00	Linkauskas Jonas	50	Petrušius Izidorius	1.00
Tautvidas Pranas	50	Grimašaukas Benediktas	50	Maurušaitis Pijus	50
Davidėnas Juozas	50	Ručikas Jurgis	50	Juodis Jurgis	50
Norbutas Juozas	1.00	Barauskas Stasys	1.00	Domikaitis Mikas	30
Jodeikis Pranas	1.00	Barauskas Juozas	1.00	Tamulis Rapolas	1.00
Stankus Adolpas	1.00	Darbutas Juozas	1.00	Agurskis Vincas	1.00
Šurkus Pranas	1.00	Dargusas Petras	25	Kanišauskis Petras	1.00
Parežtas Pranas	50	Vitkevičia Pranas	1.00	Dubickis Petras	1.00
Valadkevičia Vaelovas	1.00	Navickas Juozas	50	Bačanskas Petras	50
Zachsas Pranas	1.00	Norbutas Eteponas	1.00	Bačanskas Bronius	50
Mineiko Stefanija	1.00	Jonikas Jonas	25	Sleikyčė Alze	50
Šimkus Aleksandras	1.00	Paulauckis Antanas	1.00	Buėnyčė Veronika	1.00
Liaukšius Petras	50	Bruožaitis Juozas	1.00	Medžiovepris Ignas	50
Šimkevičius Kazys	50	Butkus Adolpas	50	Medžiovepriute Alze	25
Lukošiavičia Kazys	50	Izenas Antanas	50	Medžiovepriene Morta	1.00
Šiltutis Simanas	1.00	Janušaukas Edvardas	50	Dapšys Vincas	50
Jankūnas Ignas	50	Valančiūnas Kazys	1.00	Zvirblis Juozas	1.00
Malinauckas Kazys	5.00	Aleliūnas Stasys	1.00	Babilius Antanas	50
Kručkauckas Tamas	1.00	Urbonas Vincas	1.00	Barčius Izidorius	50
Dakaitiūnė Ona	1.00	Dromants Ona	25	Kiudienė Jieva	1.00
Petrauckas Romanas	1.00	Paliulionis Jonas	50	Krivinskas Kazys	50
Zukauckas Aleksandras	1.00	Sakavičius Aleksandras	50	Šlenderis Vincas	25
Norvaišas Vincas	25	Baciavičius Jonas	50	Šlenderis Juozas	1.00
Šapkus Aleksandras	1.00	Zaltauckas Jieronimas	50	Gautas Rokas	50
Norvaišas Pranas	25	Kasparavičius Petras	25	Arbašauskas Jonas	50
Paliūnas Petras	50	Kazialskis Augustinas	1.00	Opolskis Petras	50
Uleiniūnė Barbora	25	Drumonts Tadas	1.00	Lukošiūnas Antanas	1.00
Stankūnas Jokubas	50	Babrauskis Juozas	50	Šukis Pranas	50
Zdanavičiūnė Veronika	50	Poška Juozas	2.00	Geležinis Antanas	50
Stankūnas Juozas	50	Dailydis Juozas	50	Bukšlienė Morta	1.00
Krisčiūnas Juozas	1.00	Šimkevičia Jonas	50	Geležinis Stasys	50
Toleikis Jonas	50	Šiltutis Izidorius	1.00	Pilipavičius Jonas	1.00

16

Baranauskas Liudvikas	1.00	Čyžas Ignatas	1.00	Micžis Jonas	1.00
Gružauskas Adomas	1.00	Angyčė Elze	50	Šauklis Viktoras	50
Augustinas Stasys	50	Gobšaite Barbora	50	Lukaitis Antanas	50
Bartuševičienė Antanina	50	Kamantauskas Leonas	50	Katkevičaitė Monika	25
Palionis Juozas	25	Jablonskas Juozas	1.00	Petrauskis Juozas	50
Vaitiekūnas Feliksas	25	Bakertis Kazys	25	Lukaševičiukė Paulina	50
Bagočius Antanas	50	Zuvišis Aleksandras	50	Mikalajūnas Stasys	50
Balčiūnas Julius	25	Senulis Kazyva	1.00	Čižiauskaite Kaste	1.00
Bagočius Jonas	1.00	Tolišis Juozas	1.00	Vaitkus Jokubas	1.00
Butkus Kazys	50	Grigaliūnas Juozas	1.00	Valeckys Juze	1.00
Šimkus Stasys	50	Valantinikė Alze	1.00	Lukaševičius Vincas	50
Brasiene Alena	50	Statevičius Karalius	1.00	Muzikevičiūtė Stele	75
Darbutas Ignacas	1.00	Gudonis Juozas	1.00	Balčiūnas Vladas	2.00
Šilinskas Juozas	1.00	Guokas Jonas	1.00	Kun. J. J. Kaulakis	50.00
Brasiute Stanislova	50	Buividas Apolinaras	25		
Jurkiute Jieva	25	Grinis Adomas	25	Viso:	\$417.40
Štučkienė Emilija	50	Tranauskas Leonas	25		
Valiekaite Agota	1.00	Drungilas Pranas	1.00	Kun. A. Staniukynas.	

PAUKŠTELIS.

Ak, kodėl tu, miels paukšteli,
Teip anksti čion atvykai?
Per žolynu mus' darželyj',
Vos sutirpo tik ledai.

Mus' padange apsiniaukus,
Vejas pučia teip labai,
Ir gamta lyg susiraukus,
Tuščios pievos ir laukai.

Štai lietus jau lyt pradėjo,
Sunku bristi per purvus!
Del lietaus, purvyno, vejo
Mus' pavasaris biaušus!

— Ne dėl saulės ir ramybių
Aš čionai juk atvykau!
Man nereik puikio grožybių!...
Prastą vietą aprinkau.

Aš pavargelio pastogėj'
Lizdą noriu sau suvyt,
Ir šeimyną jo patogiai
Ketinu mylet, laukyt.

Griš iš darbo šeimynele,
Skurdu valgi sau gamis...
Man bečiulbant, bakužele
Tuoį visa nusiramis.

Ant šiaudų miegos varguoliai,
Aš raminsiu ju sapnus
Ir giedosiu jiems patoliai.
Ik išryto jie pabus.

Apie svietą laimingesni,
Man bečiulbiant, jie sapnuos;
Upą linksną ir geresni
Šitas sapnas jiems priduos.

Azam sviete ras lygybę;
Jokių luomų ten nebus;
Tik ramybę ir vienybę
Jie reges per tuos sapnus.
Ksav. Vanagelis.

J U O K A I.

Ašaros.

Vaikas valgo dešrą ir griaudžiai verkia. Klausiu jo:

— Kas tau, ko verki?

— Teip sau.

— Na, gal dešra negardi?

— Gardi, bet...

— Bet kas?

— Aš ją pavogiau.

Matyti, vaiką sąžinė griaudžia. Sakau jam:

— Esi geras vaikas; gailiesi pavogęs svetimą daiktą.

— O, ne — atsako vaikas.

— Tai ko verki?

— Vis atsimenu, kiek gaučiau mušti, jei mane pagautu, ir delto verkiu.

Neaiškus parašas.

Viešnamio savininkas. — Meldžiu dovanoti, bet kaip tamstos vardas?

Svečias (rusčiai). — Vardas! Ar nematei mano vardo užrašyto knygoje?

Savininkas. — Teip, delto ir klausiu.

Dovanoja paskutini milijoną.

Chicagos milijonierius, D. K. Pearsons, apskelbė, kad šiuose 90-uose savo gyvenimo metuose jisai padovanoja paskutini milijoną mokykloms ir labdariskoms įstaigoms. Pirmą to jisai išdalino tiems patiems siekiančiam daugiau, kaip keturis milijonus dolerių.

Naujas Kauno Seminarijos Rektorius.

Kauno seminarijos rektorium yra paskirtas dabartinis Peterburgo dvasiškos akademijos inspektorius, kunas kanonikas J. Maciulevičius (Mairovis). Iš to nemažai džiaugsmas lietuviams. Naujam rektoriui velijame ilgą metą ir vyskupo mitros netrukus.

Pars duoda du salionai su prapertėmis, o kiti keturi salionai yra ant randos. Kasnori, tegul Kreipiasi prie: K. KIJANSKI, 114 N. MAIN ST., WILKES-BARRE, PA.

OFFICE, NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.
LIETUVIŲ ADVOKATAS
JONAS S. LOPATTO.
47-48-49 Bennett Building, Wilkes Barre, Pa.

FABIOLĖ.

Garski kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas. Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,
213 S. 4th St., BROOKLYN, N. Y.

NAUJA KNYGA

Biblija arba šv. Raštas
išleistas

KUN S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntinai

Adresas: REV. S. PAUTIENIUS,
GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMĖS PATYS

Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokindu be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c.

P pinigų siųskit per Money Order po šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS
Box 62. NEW YORK CITY.

"Draugo" Agentai:

1. Mr. Anthony Kasparavičius 27 E. 23rd Str. Bayonne, N. J.	6. Mr. J. Čičiauckas 312 S. Poplar St., Mt. Carmel, Pa.	96 Hull Ave., Maspeth, N. Y.
2. Mr. A. Gudartis Silver Creek, Pa. Box 73.	7. Mr. T. Kizievė Minersville, Pa. Box 167.	12. Mr. Alex Getz 3220 Illinois Court, Chicago, Ill.
3. Mr. Mike Šlapikevičius New Philadelphia, Pa. Silver Creek, Pa. P. O.	8. Mr. Mamertas Karbauskas 52 G. St. So. Boston	13. Miss Annie Klimavičiaitė 321 Kensington Ave., Chicago, Ill.
4. Mr. V. Leskevičius Middleport, Pa. P. O.	9. Mr. Leonas Švagzdys 171 5th St. So. Boston.	14. Mr. Antanas Počius 10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
5. Mr. Joseph Tamašauskas 200 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.	10. Mr. Martin Lencevičius 150 Fiat St. Phillipsburg, N. J.	16. Mr. Jos. Zujus, 61 Church St., Pittston, Pa.
	11. Mr. Jonas Jankevičia	15. Mr. John Kazialka 1505 Baugh Ave., East St. Louis, Ill.